

نقش شما در شناسایی خطر و ارزیابی ریسک چیست؟

سپتامبر ۲۰۱۴

شناسایی خطرات و تجزیه و تحلیل ریسک (HIRA) شامل تمامی اقدامات اعم از شناخت خطرات در فرآیند، تعیین و تشخیص حوادث بالقوه، شناسایی تجهیزات ایمنی و ارزیابی ریسک این خطرات برای افراد، محیط زیست و کسب و کار سازمان می باشد. ممکن است در شرکت شما این فعالیت ها تحت عنوان آنالیز حوادث فرآیندی (PHA) شناخته شوند. در قوانین و مقررات آمریکا نیز تحت همین عنوان نامیده می شوند. هم اکنون مرکز ایمنی فرآیند شیمیایی آمریکا (CCPS) از واژه HIRA استفاده می کند زیرا بطور اخص شامل آنالیز و تجزیه و تحلیل ریسک است که در سالهای اخیر در بسیاری از کشورها بخشی از این فعالیت ها محسوب می شود. بر اساس قوانین و استانداردها در آمریکا و سایر کشورها در مطالعات HIRA/PHA پرسنل فرآیند، کارکنان تعمیرات و سایر افرادی که بطور مستقیم در تعمیر و نگهداشت تجهیزات و بهره برداری واحد نقش دارند باید مشارکت داشته باشند. روشهای بسیاری برای انجام مطالعات HIRA/PHA وجود دارد ولی رایج ترین متدها برای انجام آن در واحدهای فرآیندی استفاده از روش آنالیز و چک لیست What if? و یا ترکیبی از چک لیست What if? و روش مطالعات HAZOP است. البته تکنیک های دیگری نیز موجود است.

در سپتامبر ۱۹۹۸، یک آتش سوزی در تاسیسات گاز طبیعی Longford استرالیا رخ داد. در نتیجه این آتش سوزی ۲ نفر کشته، ۸ نفر مجروح و عملیات گاز رسانی به ایالت ویکتوریا برای چندین هفته مختل شد. کمسیون سلطنتی بررسی حوادث نتیجه گرفت که مطالعات HIRA می توانست خطر بالقوه و علت منجر به حادثه را تشخیص دهد. متأسفانه انجام مطالعات HIRA برنامه ریزی شده ولی هرگز انجام نشده بود. برنامه ریزی برای انجام کار لازم، ولی برای کسب موفقیت اجرای واقعی آن ضروریست.

ممکن است در واحد شما ترکیبی از این متدها استفاده شده و یا روشی متفاوت برای انجام HIRA/PHA داشته باشید. صرف نظر از روشهای مورد استفاده، نقش کارکنان واحد در این مطالعات بسیار حیاتی است. چون این افراد هر روز مشغول بهره برداری و تعمیر این تجهیزات هستند و دقیقاً می دانند که این تجهیزات چگونه کار می کنند و از آن مهمتر چگونه خراب می شوند. گفته می شود که در واقع واحد فرآیندی به سه روایت وجود دارد: واحدی که از نگاه مهندسین و مدیران دیده می شود، واحدی که از نگاه کارکنان بهره برداری وجود دارد و دیگری واحد فرآیندی واقعی است. نقش کلیدی شما در هر سه واحد مشابه است!

چگونه می توانید در بهتر شدن مطالعات (HIRA (PHA) مشارکت داشته باشید؟

اگر در انجام مطالعات HIRA/PHA مشارکت دارید، رعایت نکات زیر در اجرای بهتر مطالعات به شما کمک می کند:

- ← دانش خود را در مراحل واقعی و اجرایی مطالعات در اختیار سایرین قرار دهید بخصوص اگر با روشهای مکتوب متفاوت است. دلایل انجام مطالعات HIRA/PHA را به افراد تیم توضیح دهید تا بتوانند در حل مشکلات و نوشتن روشهای اجرایی صحیح به شما کمک کنند.
- ← قبل از انجام مطالعات HIRA/PHA با همکاران خود در مورد نحوه انجام کار صحبت کنید. از آنها بخواهید که برای حصول اطمینان و طرح در مباحث تیم مشارکتی هر موضوعی را به شما انتقال دهند.
- ← تجربیات عملیاتی خود و همکارانتان در مورد قابلیت اطمینان تجهیزات، ابزار دقیق و سیستم های ایمنی و اعلام خطر را به دیگران انتقال دهید. اطمینان حاصل کنید که تمامی افراد تیم از وضعیت عملکرد مناسب و نامناسب تجهیزات در حال حاضر مطلع بوده و خرابی های گذشته را نیز مطرح نمایند.
- ← هر گونه عملکرد کارکنان عملیاتی را بررسی کنید. برای مثال عملکرد و واکنش اپراتور به یک آلارم ایمنی به منظور حفظ ایمنی واحد در زمان مناسب انجام شده است و آیا اپراتور از آن درکی مناسب دارد.
- ← خجالت نکشید! فعالانه دانش و تجربه خود را به دیگران انتقال دهید. منتظر سوال از سوی دیگران نباشید.
- ← به خاطر داشته باشید که نقش شما یاد گرفتن و یاد دادن است. در مورد چگونگی عملکرد واحد، می توانید از تجربیات سایر متخصصین در تیم HIRA/PHA فرا بگیرید و همچنین دیگران از شما یاد بگیرند. پس از تکمیل مطالعات، آنچه که در مراحل اجرایی مطالعات HIRA/PHA فرا گرفته اید با دیگران به اشتراک گذارید.

برای ایمنی بیشتر در واحد و کمک به انجام بهتر مطالعات HIRA/PHA از تجربیات خود استفاده کنید!